

Spoštovani predsednik senata Republike Poljske gospod Stanislaw Karczewski,
spoštovana gospa soproga Eliza Karczewska,

Spoštovani veleposlanik vaša ekscelenca Pawel Czerwinski,

Spoštovana gospa soproga Agnieszka Czerwinska,

Spoštovani doajen diplomatskega zbora Juliusz Janusz,

Spoštovani nadškof Mng. Stanislav Zore,

Cenjene ekscelence, spoštovani poslanci Državnega zbora, visoki gostje,

Spoštovani vabljeni,

Spoštovano vodstvo in profesorji ter učenci in dijaki zavoda Sv. Stanislava.

Čudne so poti gospodove, nepredvidljive so usode ljudi ...

Z blagoslovom temeljnega kamna poslopja škofijske klasične gimnazije in zavoda Sv. Stanislava 16. Julija leta 1901, je bil določen cilj in poslanstvo:

»Vzgoja značaja in izobrazba razuma, le izobrazba namreč ni dovolj, saj je lahko kdo velik v kraljestvu znanosti, pa je neznačajan človek.«

21. septembra 1905 se je začel pouk na Škofijski klasični gimnaziji. Leta 1913 pa so ravno maturantje takratne Škofijske klasične gimnazije prvič v zgodovini opravili zrelostni izpit v slovenskem jeziku. Nesporno je, da je Zavod Sv. Stanislava zaslužen za izgradnjo šolskega prostora v slovenskem jeziku in je dolga leta pomembno prispeval k ohranitvi tega temeljnega elementa nacionalne zavednosti, ki se je ohranil do danes.

Leta 1914 so se nad Evropo zgrnili temni oblaki, ki so prinesli trpke spomine. Vojna vihra je prizadela tudi naše kraje ter pustila svoj krvavi pečat v delovanju zavoda. Od 1914. do 1917 je v delu Zavoda delovala vojaška bolnišnica.

Ko bi ustanovitelj vedel, »...kako se v strup prebrača vse, kar srce si sladkega obeta...«, bi ga spreletel srh in žalost do groba.

Druga svetovna vojna je Zavod spremenila v popolno nasprotje tistega, za kar je bil ustanovljen. Zlo se je naselilo v njegove prostore. Spreminjalo je svoje podobe, se preoblačilo v različne uniforme in skrivalo za različnimi simboli. V vseh svojih oblikah pa je trpinčilo in morilo ljudi, teptalo človekovo dostojanstvo in vsiljevalo novi red, ki ni trpel drugačnih in drugače mislečih. Tudi po vojni je zlo zamenjalo zlo in za ljudi se ni veliko spremenilo.

Ko so potihnili kriki krivično obdolženih, mučenih in brez sodbe umorjenih, je v Zavod zakorakal vojaški škorenj. Zakorakal je in v njem ostal vse do pomladi slovenskega naroda, leta 1991.

Odtlej se je Zavod sprva počasi, vendar čedalje hitreje zasvetil v novi luči svobode. Zopet so se udejanjile besede prvotnega poslanstva: »Vzgoja značaja in izobrazba razuma«. Navkljub številnim preizkušnjam, ki so zaznamovale delovanje zavoda v zgodovini je ravno ponovna oživitev šolske dejavnosti ljudem povrnila zaupanje v boljšo prihodnost.

Z začetkom novega šolskega leta 1. Septembra 1993 se je začel pouk na obnovljeni Škofijski klasični gimnaziji. Leto zatem je v Zavodu odprl vrata Jegličev dijaški dom.

Leto 1996 bo vsem dijakom in profesorjem ostalo v posebnem spominu. Takrat je zavod obiskal papež Janez Pavel II. in prav tistega leta je v Zavodu pričela delovati Glasbena šola. Glasbeno znanje, plod znanja njenih učiteljev in truda njihovih učencev nam bo polepšalo nocojšnji večer.

Končno je dober namen dosegel svoj dober cilj. Čudne so poti gospodove. Zasejano je bilo seme cvetja, ki ga je prerasel bodeč plevel, vendarle je svetloba premagala temo in cvetovi so prerasli bodice. Zavod Sv. Stanislava služi svojemu prvotnemu namenu. Njegovi nekdanji, sedanji in prihodnji učenci pa so dokaz, da človek lahko obrača, Bog pa le obrne. Obrne na dobro in v dobro ljudi!

Leta so minevala, minevale so tudi države, spreminjale so se oblasti, cilj in poslanstvo zavoda pa se nista spremenila.

Vsem, ki v tej hiši podajate ali prejimate ne le znanje, temveč tudi dobro in plemenito vzgojo želim, da bi v korist ljudem in ponos narodu še naprej opravljali poslanstvo, kot vam ga je zaupal ustanovitelj zavoda.

Beseda je tista, ki loči človeka od živali in beseda je tista, ki človeka deli od ljudi. Dovolj je torej besed, oglasi naj se pesem, ki nas ne glede na jezik, barvo kože, starost in spol vse povezuje in veseli.

Vsem spoštovanim gostom želim, da bi del dobrega duha, ki prebiva v tej ustanovi, v svojih srcih in spominih odnesli domov.